

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/18-12/43
Urbroj: 50301-25/06-18-17

Zagreb, 7. lipnja 2018.

Hs**NP*021-12/18-09/28*50-18-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 07-06-2018		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-12/18-09/28	65	
Urudžbeni broj:	Pril.	Vrij.
50-18-04	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće o radu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske za 2017. godinu
- mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/18-09/28, urbroja: 65-18-03, od 26. travnja 2018. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske o Izvješću o radu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske za 2017. godinu daje sljedeće

MIŠLJENJE

Sukladno članku 40. Zakona o državnom odvjetništvu (Narodne novine, br. 76/09, 153/09, 116/10, 145/10, 57/11, 130/11, 72/13, 148/13, 33/15 i 82/15), Državno odvjetništvo Republike Hrvatske dužno je Hrvatskom saboru podnijeti izvješće o stanju i kretanju prijavljenog kriminaliteta u prethodnoj godini, o predmetima u vezi sa zaštitom imovinskih interesa Republike Hrvatske i pravnoj problematici u pojedinim područjima, kao i pregledu organizacije i stanju kadra u državnim odvjetništvima.

Izvješće o radu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske za 2017. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće) sadrži prikaz stanja na pojedinom području rada iz djelokruga državnih odvjetništava, pregled tog rada, statističke pokazatelje po pojedinim tematskim cjelinama, pokazatelje o uspješnosti u postupcima, te prikaz stanja ljudskih potencijala i materijalno-financijskih uvjeta za rad, pri čemu se daju i prijedlozi u svrhu daljnjeg unapređenja rada na pojedinim područjima djelovanja državnih odvjetništava.

U odnosu na rad u kaznenim predmetima, prema podacima iz Izvješća u 2017. godini državna odvjetništva zaprimila su 38.591 kaznenu prijavu protiv poznatih počinitelja (sve fizičke i pravne osobe), čime je u odnosu na 2016. godinu u kojoj su zaprimljene 39.244 prijave zabilježen manji pad prijave od 1,7%.

Struktura prijave protiv poznatih počinitelja ne pokazuje znatnija odstupanja unatrag četiri godine, te su i u 2017. godini najzastupljenije kaznene prijave podnesene protiv odraslih osoba s 33.425 prijave ili 86,6%, zatim mlađih punoljetnih osoba s 2.020 prijave (5,2%), maloljetnika s 1.883 prijave (4,9%) i pravnih osoba s 1.263 prijave (3,3%). No, uspoređujući podatke s podacima iz 2016. godine zabilježen je pad prijave protiv mlađih punoljetnih osoba od 15,6%, te je zaustavljen rast broja prijave protiv pravnih osoba budući da su iste prijave u 2016. godini bile zastupljene s 3,6%.

U odnosu na strukturu prijavljenih kaznenih djela, a koja bi ukazivala na promjenu pojavnosti određenih kaznenih djela, prema podacima iz Izvješća proizlazi da ona nije izmijenjena u odnosu na prethodne godine.

Najbrojnija kaznena djela i dalje su ona protiv imovine koja čine gotovo trećinu ukupnog broja protiv svih poznatih počinitelja (32,7%). Druga po zastupljenosti su kaznena djela protiv osobne slobode (16,4%), gdje prevladava kazneno djelo prijetnje, a slijede kaznena djela protiv gospodarstva (8,5%) te protiv braka, obitelji i djece (6,8%).

U strukturi prijavljenih kaznenih djela po dobnim skupinama počinitelja, i kod odraslih kao i kod mlađih punoljetnika i maloljetnika, najbrojnije su prijave zbog kaznenih djela protiv imovine.

U odnosu na nepoznate počinitelje kaznenih djela u 2017. godini, državna odvjetništva zaprimila su 29.313 kaznenih prijave, što je 656 prijave manje nego u 2016. godini pa je evidentan pad kaznenih prijave od 2,2% u odnosu na ranije razdoblje, čime je zabilježen pad neotkrivenih počinitelja imovinskih delikata.

Struktura podnesenih kaznenih prijave protiv nepoznatih osoba nije bitno izmijenjena u odnosu na ranije godine, odnosno većina se kaznenih prijave i nadalje odnosi na kaznena djela protiv imovine koja u ukupnom kriminalitetu nepoznatih počinitelja sudjeluju s 90,1%, a većinu čine prijave zbog kaznenog djela teške krađe i kaznenog djela krađe.

U strukturi kaznenih djela za koje su prijavljene pravne osobe, najzastupljenija su kaznena djela protiv gospodarstva za koje je zaprimljeno 700 prijave odnosno 55,4%.

Tijekom 2017. godine zaprimljene su 62 kaznene prijave zbog kaznenih djela ratnih zločina, pa je s obzirom na kaznene prijave iz ranijih razdoblja u radu nadležnih županijskih državnih odvjetništava bilo ukupno 76 kaznenih prijave. U 2017. godini riješeno je 65 kaznenih prijave, i to na način da je protiv 25 osoba doneseno rješenje o provođenju istrage, protiv 38 su odbačene kaznene prijave, dok su 2 prijave riješene na drugi način.

U odnosu na 11 kaznenih prijave koje su ostale neriješene, u tijeku je provođenje dokaznih radnji i prikupljanje dokumentacije radi donošenja odluke o tim kaznenim prijavama. U 2017. godini optužene su 34 osobe, dok su sudovi donijeli presude u odnosu na 17 osoba, od čega ih je 12 osuđeno, u odnosu na jednu osobu optužba je odbijena, a četiri osobe su oslobođene optužbe.

Protiv prvostupanjskih presuda kojima su optuženici oslobođeni optužbe podnesene su žalbe. U radu na ovim predmetima kao poteškoća se i dalje ističe otežano prikupljanje dokaza s obzirom na značajan protok vremena od počinjenja ovih kaznenih djela.

U Izvješću je dan i prikaz određenih opsežnijih predmeta u kojima je podignuta optužnica, iz čega je razvidno da je podignuta optužnica protiv dvojice državljana Republike Srbije zbog počinjenja kaznenih djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika u Vukovaru, Trpinji, Borovu Selu i Dalju te Bogojevu i Srijemskoj Mitrovici, na području Republike Srbije, zatim je podignuta i optužnica protiv tri osobe zbog počinjenja kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva počinjenog u Ličkom Osiku, Širokoj Kuli i okolici te protiv tri osobe koje se tereti da su kao zapovjednici nelegalnih formacija protivno ratnim i humanitarnim propisima izdavali i prenosili naredbe potčinjenima da otvaraju vatru iz svih topničkih oružja i ispaljuju projekte-rakete tipa „Orkan“ po svim predjelima Zadra i bliže okolice i njegova zaleđa, a što je imalo za posljedicu veliku materijalnu štetu na civilnim objektima, na objektima od kulturnog i spomeničkog te gospodarskog značaja, te je rezultiralo težim ozljeđivanjem i smrtnim stradavanjem više osoba.

U izvještajnoj godini doneseno je i rješenje o provođenju istrage zbog raketiranja i granatiranja Banskih dvora u Zagrebu i objekata u neposrednoj blizini protiv šest osoba zbog kaznenih djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva i kaznenog djela ubojstva predstavnika najviših državnih tijela u pokušaju te je navedena istraga u tijeku.

U 2017. godini Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta zaprimio je 1.481 prijavu protiv poznatih počinitelja, što je za 4,7% više u odnosu na prethodnu godinu.

U strukturi kriminaliteta koruptivni kriminalitet sudjeluje s 81,7%, a organizirani kriminalitet s 15,1%. Kako je iz ranijih godina u radu ostalo 40 prijava, to je u 2017. godini u radu bilo prijava protiv ukupno 1.521 osobe. Doneseno je ukupno 1.520 državnoodvjetničkih odluka, a u odnosu na jednu neriješenu prijavu u tijeku je provođenje izvida.

U strukturi donesenih odluka, kao i ranijih godina, najbrojnija su rješenja o odbačaju kaznene prijave koja su donesena u odnosu na 1.175 osoba, doneseno je ukupno 321 rješenje o provođenju istrage, dok je protiv šest osoba podignuta neposredna optužnica. Podignute su optužnice protiv ukupno 291 osobe, od čega protiv njih 285 nakon dovršene istrage.

Iz analize podataka proizlazi da i u 2017. godini u strukturi organiziranog kriminaliteta prevladavaju prijave za kaznena djela protiv imovine i kaznena djela protiv gospodarstva, dok se drugu godinu za redom bilježi pad broja prijava za kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama počinjeno u sastavu zločinačkog udruženja, a koje je djelo u ranijim izvještajnim razdobljima bilo najzastupljenije.

Od koruptivnih kaznenih djela najzastupljenije su prijave zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti.

Iz podataka u Izvješću proizlazi da je zadržana ažurnost u radu koja je postignuta tijekom ranijih razdoblja. U radu je bilo ukupno 42.375 prijava protiv odraslih osoba, od čega tijekom 2017. godine zaprimljenih 33.425 prijava, a riješeno je 31.807 prijava, što pokazuje da je ažurnost zadržana na visokih 75,1% riješenih prijava.

Od 10.568 neriješenih prijava, velika većina odnosno 96,5% odnosi se na prijave povodom kojih je na kraju izvještajnog razdoblja bilo u tijeku provođenje izvida, odnosno nisu bili prikupljeni svi podaci koji su bili potrebni za donošenje državnoodvjetničke odluke, radi čega te prijave nisu niti mogle biti riješene. Istaknuto je da se većina prijava i dalje rješava unutar roka od tri mjeseca od dana upisa u upisnik kaznenih prijava, odnosno u prvoj polovici zakonom propisanog instruktivnog roka od šest mjeseci, a iz čega proizlazi da državna odvjetništva po zaprimljenim prijavama postupaju ažurno i odluke donose u primjerenim rokovima.

Tijekom 2017. godine optužna vijeća nadležnih sudova donijela su ukupno 9.576 odluka povodom podignutih optužnica, od kojih je 96,7% rješenja o potvrđivanju optužnice i 2,9% rješenja o vraćanju optužnice na dopunu, dok je svega 0,4% postupaka obustavljeno, a što je za 47,8% manje obustavljenih postupaka u odnosu na 2016. godinu.

Uspješnost u radu očituje se i u podatku da je u izvještajnom razdoblju od ukupnog broja prvostupanjskih presuda donesenih protiv odraslih osoba, njih 90,8% osuđujućih, u kojima je izrečeno 13,8% zatvorskih kazni, 9,2% rada za opće dobro na slobodi, novčanih kazni 1,8 % te najviše uvjetnih osuda 75,1%.

Nadalje, tijekom 2017. godine donesena je 841 prvostupanjska presuda protiv odraslih osoba kojima je naloženo oduzimanje imovinske koristi u ukupnom iznosu od 296.477.121,67 kuna, što je povećanje iznosa oduzete imovinske koristi od 66,2% u odnosu na 2016. godinu. Ukupno je doneseno 900 presuda kojima se od ukupno svih počinitelja (svih fizičkih i pravnih osoba) oduzima imovinska korist u visini od 299.633.535,31 kuna.

Ujedno su u ovom izvještajnom razdoblju sudovi na prijedlog državnih odvjetništava odredili primjenu privremenih mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi, kojima se osigurava oduzimanje imovinske koristi u visini od 198.296.528,62 kuna.

U odnosu na rad u građanskim i upravnim predmetima, prema podacima iz Izvješća u 2017. godini državna odvjetništva zaprimila su 70.784 nova predmeta, pa je uzimajući u obzir 10.359 predmeta koji su ostali u radu iz 2016. godine, u radu pred državnim odvjetništvom bilo ukupno 81.143 predmeta.

Podaci o kretanju broja građanskih i upravnih predmeta u razdoblju od 2013. do 2017. godine pokazuju da se nakon velikog povećanja u 2016. godini broj predmeta u radu vratio na prijašnju razinu, a kao razlog naveden je smanjeni broj novih ovršnih predmeta kao dijelom posljedice donesenih odluka Vlade Republike Hrvatske o otpisu tražbina Republike Hrvatske zbog opće prezaduženosti i činjenice da jedan dio građana ima blokirana novčana sredstva, slijedom čega nisu pokretani novi ovršni postupci.

U Izvješću se po strukturi ukupan broj zaprimljenih predmeta dijeli na sudske predmete, upravne predmete i na ostale predmete. Iz podataka u Izvješću proizlazi da je zaprimljeno 47.387 sudskih predmeta ili 67%, 4.052 upravna predmeta ili 6% i 19.345 ostalih predmeta ili 27%.

Osim zastupanja po zakonu Republike Hrvatske, u 2017. godini državno odvjetništvo je prihvatilo zastupanje na temelju punomoći u 172 nova predmeta, a najveći broj zastupanja se odnosio na zastupanje javnopravnih tijela u upravnim sporovima.

U strukturi predmeta, analizirano prema državnom tijelu iz čijeg djelokruga proizlazi, najveći je broj parničnih predmeta vezan uz nadležnost Ministarstva obrane (1.576 parnica), Ministarstva državne imovine (1.027 parnica), Ministarstva pravosuđa (689 parnica) i Ministarstva poljoprivrede (529 parnica).

Ukupna vrijednost predmeta spora u svim parnicama koje su pokrenute iznosi 1.131.995.940.000,00 kuna.

Razlog značajnog vrijednosnog povećanja parnica naspram 2016. godine obrazložen je u Izvješću činjenicom pokretanja parničnog postupka u kojem je tužitelj postavio nerealno visok zahtjev za naknadu štete u iznosu od 1.130.000.000.000,00 kuna. Stoga, ukoliko se oduzme vrijednost spomenutog zahtjeva, visina svih ostalih zahtjeva prema Republici Hrvatskoj iznosi 1.995.940.000,00 kuna.

Vrijednost zahtjeva Republike Hrvatske koje potražuje u parnicama iznosi 339.626.000,00 kuna.

Ukupna vrijednost svih parnica pokrenutih pred općinskim sudovima iznosila je 1.130.576.248.000,00 kuna, a pred trgovačkim sudovima 1.419.692.000,00 kuna.

U odnosu na izvansudsko rješavanje sporova temeljem članka 186.a Zakona o parničnom postupku, iz Izvješća je razvidan daljnji porast broja sklopljenih nagodbi budući da je tijekom 2017. godine sklopljeno ukupno 1.860 izvansudskih nagodbi, što je 29% nagodbi više nego 2016. godine.

Ukupna vrijednost sklopljenih nagodbi u 2017. godini iznosila je 86.633.000,00 kuna.

U zastupanju Republike Hrvatske pred domaćim sudovima državna odvjetništva zaprimila su ukupno 47.224 sudska predmeta. U strukturi primljenih sudskih predmeta priljev novih ovršnih predmeta i upravnih sporova je u padu, dok je povećan broj novih parnica za 36% više nego u 2016. godini (6.085 parnica), kao i izvanparničnih predmeta (20.855). U stečajnim i predstečajnim predmetima zaprimljeno je ukupno 5.750 zahtjeva.

Vezano za parnične predmete, u radu je bilo ukupno 6.271 predmet (6.085 novih predmeta i 169 neriješenih na kraju 2016. godine). Od ukupno 6.085 primljenih parnica Republika Hrvatska bila je tužitelj u 1.425 parnica ili u 23%, a tuženik u 4.660 parnica ili u 77%. U izvještajnoj godini prema vrstama parničnih predmeta najzastupljeniji su radni sporovi.

U zastupanju Republike Hrvatske kao ovrhovoditelja u 2017. godini, državno odvjetništvo je pokrenulo 15.069 ovršnih postupaka radi naplate svojih potraživanja, dok je protiv Republike Hrvatske pokrenuto 1.975 ovršnih postupaka.

Nadalje, u ime Republike Hrvatske pokrenuto je 2.592 prijedloga radi osiguranja tražbina, dok je protiv Republike Hrvatske s te osnove pokrenuto osam postupaka radi osiguranja tražbina. Dakle, zaprimljeno je 19.644 novih ovršnih predmeta, što je smanjenje od 15% u odnosu na broj predmeta primljenih u 2016. godini.

U 2017. godini zaprimljena su 5.644 nova stečajna predmeta. Ukupna visina prijavljenih tražbina Republike Hrvatske u stečajnim postupcima iznosila je 1.332.960.000,00 kuna. K tome, u 2017. godini državno odvjetništvo je imalo u radu i 106 predstečajnih predmeta te se u izvještajnoj godini, kao posljedica stupanja na snagu Stečajnog zakona iz 2015. godine, smanjio broj predstečajnih postupaka.

Iz podataka u Izvješću proizlazi da je u upravnosudskim postupcima primljen ukupno 621 novi predmet. Najveći dio upravnih sporova pokrenut je protiv rješenja Ministarstva pravosuđa koja se uglavnom odnose na postupke denacionalizacije, kao i protiv rješenja Ministarstva branitelja koji se odnose na ostvarivanje prava prema odredbama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (stupanj invaliditeta, stambeno rješavanje i dr.). Zaprimljeno je 416 više novih upravnih predmeta nego tijekom prethodnog izvještajnog razdoblja, a najveći dio upravnih predmeta odnosi se na postupke promjene podataka u katastarskom operatu na poljoprivrednom zemljištu, šumskom i građevinskom zemljištu, s time da su kao značajniji pojavnici u ovom izvještajnom razdoblju istaknuti upravni predmeti koji se odnose na naknadu za izvlaštene nekretnine na pomorskom dobru.

Vezano za uspješnost u zastupanju u parničnim predmetima u 2017. godini, iz Izvješća proizlazi da su donesene ukupno 3.164 sudske odluke u predmetima u kojima je jedna od stranaka Republika Hrvatska, od čega je državno odvjetništvo u cijelosti uspjelo u sporu u 45% parnica, odnosno u 1.440 parnica, dok je djelomično dobiveno 371 ili 11% parnica, a 42,46% ili 1.353 parnice je izgubljeno.

Sklopljeno je 279 sudskih nagodbi, dok su na drugi način odnosno povlačenjem tužbe, izvansudskom nagodbom, spajanjem postupaka i dr., riješene 1.083 parnice ili 34%. Navedeni podaci pokazuju da je u izvještajnom razdoblju zadržana ažurnost u radu i kvaliteta zastupanja.

Analizirajući podatke o uspjehu u parnicama prema vrijednosti predmeta spora, proizlazi da je pred općinskim sudovima dobiveno parnica u ukupnoj vrijednosti od 2.937.285.000,00 kuna, dok je izgubljeno parnica u ukupnoj vrijednosti od 94.020.000,00 kuna, što daje omjer 97% prema 3%, dok je pred trgovačkim sudovima dobiveno sporova u vrijednosti od 204.035.000,00 kuna, a izgubljeno sporova u vrijednosti od 205.157.000,00 kuna, što daje omjer 49,9% prema 50,1%.

Sukladno Zakonu o državnom odvjetništvu državno odvjetništvo također daje pravna mišljenja na zahtjev državnih tijela na nacрте ugovora kojima država stječe ili otuđuje nekretnine te na druge pravne poslove kada je to propisano posebnim zakonom.

U odnosu na kadrovske i materijalno-financijske uvjete, iz Izvješća proizlazi da je na dan 31. prosinca 2017. godine u svim državnim odvjetništvima (Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, 15 županijskih državnih odvjetništava i 22 općinska državna odvjetništva) bilo zaposleno ukupno

1.754 osobe, od čega 613 državnoodvjetničkih dužnosnika, 1.014 službenika i 127 namještenika.

U isto vrijeme bilo je nepopunjeno sedam mjesta državnih odvjetnika, 175 mjesta zamjenika državnih odvjetnika, 155 mjesta državnoodvjetničkih savjetnika, 29 mjesta viših državnoodvjetničkih savjetnika, 75 mjesta vježbenika, 20 mjesta stručnih suradnika, kao i ostalih službenika kojih sukladno sistematizaciji ukupno nedostaje 457.

Nadalje, istaknuto je da su u tijeku i postupci popunjavanja radnih mjesta, i to postupak imenovanja 38 zamjenika u općinska državna odvjetništva te postupak prijama 15 državnoodvjetničkih vježbenika, te je ukazano na problem otežanog popunjavanja radnih mjesta osoba sa specijalističkim znanjima i vještinama (financijskih istražitelja, informatičkih referenata i dr.).

Prema planu u 2017. godini odobrena su sredstva u iznosu od 348.738.282,00 kuna, a plan je izvršen u ukupnom iznosu od 348.654.736,89 kuna.

Sukladno podacima sustava Državne riznice rashodi za nabavu dugotrajne imovine odnose se na proizvedenu dugotrajnu imovinu umjesto u Izvješću navedenu neproizvedenu dugotrajnu imovinu.

U Izvješću su iznijeti podaci koji daju cjelovitu sliku o radu državnih odvjetništava u 2017. godini, a koji ukazuju na visok stupanj ažurnosti postupanja po zaprimljenim kaznenim prijavama i na donošenje odluka u primjerenim rokovima, te visoku razinu uspješnosti u kaznenom postupku, kao i zadržanu kvalitetu i uspješnost u zastupanju imovinskih interesa Republike Hrvatske.

Vlada Republike Hrvatske smatra potrebnim istaknuti da je u proceduri savjetovanja Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona kojim se predviđa uvođenje novih kaznenih djela što će imati utjecaj na daljnji rad državnih odvjetništava u kaznenopravnoj grani sudovanja, te da je u tijeku priprema reforme kaznenog procesnog prava u okviru koje će biti razmotreni prijedlozi izmjena Zakona o kaznenom postupku istaknuti u predmetnome Izvješću.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, dr. sc. Kristiana Turkalja, Juru Martinovića i mr. sc. Josipa Salapića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Sandu Kulić i Vedranu Šimundžu Nikolić, pomoćnice ministra pravosuđa.

